

Projekt „Jazyk cesta k úspěšnému vstupu pro každého“

I) Vyhodnocení testu aplikovaného na cílovou skupinu dětí v DD Tisá, Střekov a Severní Terasa.

Test se skládal z 5 samostatných úkonů požadujících mluvený i psaný projev, kde v úvodních otázkách byla zkoumána znalost základních čísel, věcí a zvířat. Další část byla progresivně obtížnější a od požadavku na vyjádření se v jednoduchých větách vedla k zapojení minulosti a budoucnosti v poslední nejobtížnější části testu. Hodnocení jednotlivých dětí se z části zakládalo na subjektivním hodnocení lektora, posuzujícího i mluvenou část zadaného úkolu. V psaném projevu byly tolerovány drobné chyby ve spellingu, kde snížená hodnota výsledného hodnocení odpovídala četnosti a formě takovýchto chyb.

Výsledky

Úkol 1: Řekni a napiš čísla

Odpovědi na tuto otázku byly v průměru nadmíru dobré, kdy přes 90 % respondentů bylo hodnoceno v rozmezí 7–10 (maximum) bodů.

Úkol 2: Nakresli obrázek a napiš k tomu co to je

Odpovědi na tuto otázku byly v průměru nadmíru dobré, kdy přes 90 % respondentů bylo hodnoceno v rozmezí 7–10(maximum) bodů.

Úkol 3: Řekni a napiš zvířata, která znáš

Odpovědi na tuto otázku byly v průměru nadmíru dobré, kdy přes 90 % respondentů bylo hodnoceno v rozmezí 7–10(maximum) bodů.

Úkol 4: Řekni a napiš co máš rád(a) a co ne a čím chceš být

Zde se začaly výsledky podle očekávání výrazně diferencovat. Přesná třetina dětí tento úkol prakticky nezvládla, kdy jejich bodové hodnocení se pohybovalo v rozmezí 0–5 bodů (20bodů = maximum). 40 % dětí zvládlo úkol v rozmezí 10–14 bodů a méně než třetina dětí zvládla úkol ve větší míře, což znamená v rozmezí od 15 do 20(maximum) bodů.

Úkol 5: Řekni a napiš co děláš rád(a), co děláš nerad(a) a co jsi dělal(a) včera a co budeš dělat zítra

Plná polovina dětí nebyla schopna zvládnout tento úkol ani zčásti, kdy jejich bodové hodnocení bylo většinou 0 nebo do 5 bodů (50 bodů bylo maximum). 15 % dětí zvládlo tento úkol v menší míře, bodově hodnoceno mezi 10–20 body. 25 % dětí bylo schopno reagovat na dotčenou problematiku s bodovým hodnocením mezi 20–40 body a zbylých 10 % dětí dosáhlo hranice 40 bodů (50 bodů maximum), což poukazuje na to, že hranice problematiky týkající se rozlišování časů je pro danou cílovou skupinu mezní hranicí ve výuce.

Celkové hodnocení testu dětí:

- Výsledného skóre v rozmezí 16–20 bodů dosáhlo 10 % dětí. Toto skóre přibližně vyjadřuje úroveň, kdy dítě je schopno jednoduché (obvyčně jednoslovní) odpovědi a reaguje na názvy věcí či popisu základních činností a některé z těchto věcí je schopno napsat.
- Výsledného skóre v rozmezí 21–30 bodů dosáhlo přibližně 22 % dětí. Toto skóre přibližně vyjadřuje úroveň, kdy dítě je schopno popsat slovem jednoduché věci či aktivity (obvyčně jednoslovně) a napsat (většinou s chybami) některé z těchto věcí či aktivit. Není však schopno sestavovat věty.
- Výsledného skóre v rozmezí 31–50 bodů dosáhlo přibližně 22 % dětí. Toto skóre přibližně vyjadřuje úroveň, kdy dítě je schopno popsat slovem i písmem jednoduché věci či aktivity a sestavovat základní (obvyčně holé) věty v přítomném čase.
- Výsledného skóre v rozmezí 51–70 bodů dosáhlo 20 % dětí. Toto skóre přibližně vyjadřuje úroveň, kdy dítě je schopno popsat slovem i písmem některé běžné věci a sestavovat základní věty v přítomném čase, někdy doplněné o vhodné příslovečné určení místa nebo způsobu.
- Výsledného skóre v rozmezí 71–90 bodů dosáhlo přibližně 22 % dětí. Toto skóre přibližně vyjadřuje úroveň, kdy dítě je schopno popsat slovem i písmem běžně se vyskytující věci okolo sebe a sestavovat jednoduché věty v přítomném čase, kde věty mohou mít souvislost nebo návaznost.
- Žádné z dětí nedosáhlo skóre v rozmezí 91–100 bodů, což by předpokládalo sestavování jednoduchých vět s ohledem na minulost či budoucnost.

II. Vyhodnocení dotazníkového šetření lektorek:

Odpovídalo všech 7 lektorek na 6 otázek s popisným charakterem odpovědí a 3 otázky klasifikačního charakteru.

Otázka 1: *Jaké jste měla předchozí zkušenosti s výukou dětí z podobných cílových skupin?*

2 lektorky uvedly opakované zkušenosti s touto cílovou skupinou, 1 lektorka uvedla předešlou jednorázovou zkušenost a 4 lektorky neuvedly větší zkušenosti se zmíněnou skupinou.

Otázka 2: *S jakými nesnázemi jste se potýkala při výuce této specifické skupiny dětí.*

Většina dotazovaných uvedla nízkou schopnost koncentrace a z toho plynoucí nesnáze. Tento aspekt byl zmíněn a míněn ve srovnání s dětmi z přirozeného prostředí a s ohledem na větší věkový rozptyl jednotlivých skupin, kde určitý ohled na sestavení skupiny měla předchozí zkušenost s výukou AJ. Byla zmíněna také nižší úroveň ČJ, a tím pádem relevance k obtížím s vysvětlováním gramatických jevů, a to už u základních sloves jako *být* a *mít*.

Otázka 3: *Do jaké míry se naplnily vaše původní představy ve srovnání s konečnou fází projektu?*

Reakce na tuto otázku byly poněkud rozporuplné, jak negativní, tak pozitivní v tom smyslu, že přes prvotní nedůvěru měl kontakt s cílovou skupinou pozitivní efekt. Dá se soudit, že tento malý vzorek lektorek by mohl odrážet neznalost problematiky práce s touto cílovou skupinou napříč naší společností.

Otázka 4: *Co je podle vás rozhodujícím aspektem úspěšné práce s touto skupinou?*

Zde dominovala slova trpělivost a umění motivovat, čehož bylo často dosaženo vysloužením si odměny v krátkodobém časovém horizontu za vyvinuté úsilí zvládnout daný úkol. Jako velmi důležitým faktorem byl ze strany lektorek vnímán systém výuky formou her a soutěží, kdy lektor není svázán rigidními sylaby a předem nastoleným harmonogramem a může reagovat na konkrétní situaci podle nejlepšího vědomí a svědomí.

Otázka 5: *Uveďte největší pozitivum a největší negativum tohoto projektu.*

Jako pozitivum převažuje v odpovědích sociální kontakt a další blízká osoba, která se dětem z této cílové skupiny věnuje, a i vědomostní přínos, i když v omezeném rozsahu, což bylo míněno tak, že pouze u určitého procenta těchto dětí dochází k očekávanému progresu. U negativa převládá názor, že takováto aktivita by měla mít trvalý a i intenzivnější charakter.

Otázka 6: *Chcete uvést další aspekt související s projektem?*

V omezeném počtu odpovědí shodně zazněla zmínka o vstřícné spolupráci jak s vedením DD, tak projektového managementu a o dobrém technickém zázemí této akce.

Klasifikační otázka 1: *Jaký aspekt výuky u této skupiny převažoval: obodujte od 1(málo) do 5 (naprosto převažující)*

Sociální Vědomostní Výchovný Kombinace předchozích Citový

Přibližně stejnou váhu v součtu dostaly odpovědi – aspekt citový, sociální a kombinace S,V a Vých., zatímco samostatný aspekt vědomostní nebo výchovný podle lektorek tolik nepřevažoval.

Klasifikační otázka 2: *Ohodnoťte význam podpůrné výuky jednotlivých předmětů od 1(malý) do 6 (největší)*

Matematika Čeština Výuka dovedností Cizí jazyk Tělesná výchova IT

Z uvedených odpovědí vyplývá, že u této konkrétní skupiny lektorek není výhradní preference specifické doplňkové výuky pro tuto cílovou skupinu. V odpovědích mírně převažoval cizí jazyk, což by mohlo být ovlivněno zaměřením projektu.

Klasifikační otázka 3: *Do jaké míry využijete získaných zkušeností: 1 (málo), 5 (zásadně)*

1 2 3 4 5

Zde je z hodnocení patrné, že lektorky vesměs cítí tuto zkušenost jako přínos, mající vliv na jejich budoucí praxi.

Hodnocení bylo provedeno realizačním týmem projektu JAZ v měsíci červenec 2008.

Za realizační tým zapsal manažer projektu Oldřich Jetmar, pracovník jazykové katedry na UJEP, Ústí nad Labem.